

kibaru

San 22 nan Nowanburukalo- san 1994

A songo: DOROME 10 - N° 274

A be bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 16.000
"AMAP" Kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw ni Sebenbagaw kuntigi : Lanze Samaké

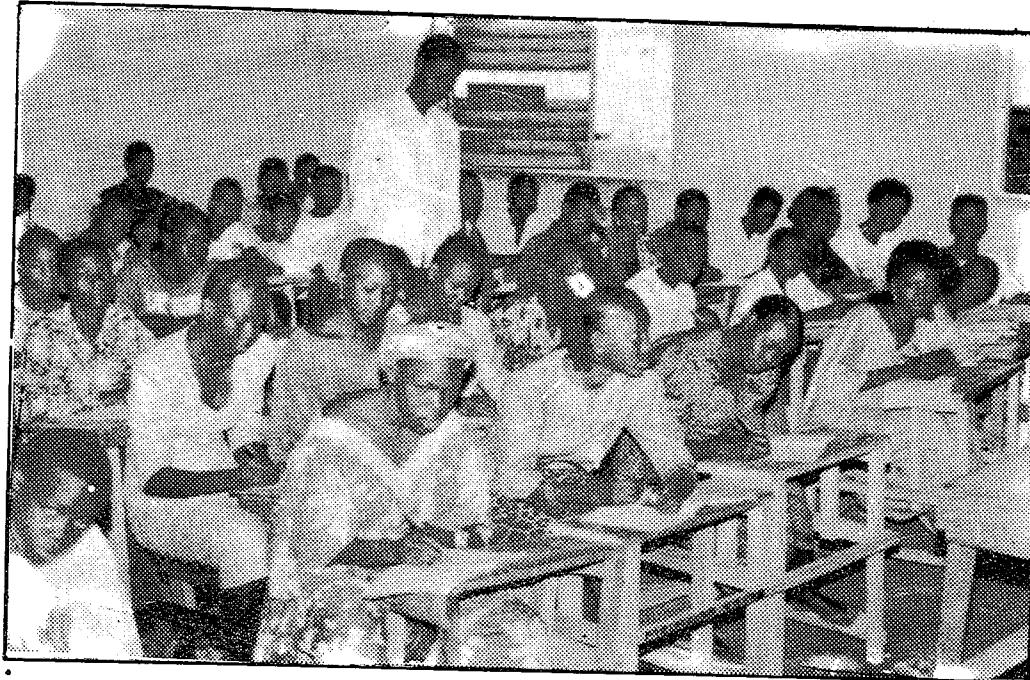
Alifa ni paritiw benna

Kasaara minnu kera kosa in na Gavo ani Kidali, olu banka bonyara kojugu. Burudame murutilenw ye mogocaman faga, kadowjeni, kadokan, kabaganw sonye, ka bee b'i hakili kan, ka mogow a wuli, fo daw y'u ka dugu bila, ka boli, ka t'u kun fe. O kama, Peresidan Alifa yere wulia, Nowanburukalo tile 2 don, kataa dugawudon na, a yoro filabec la. Ataama danna tile kelen doron de mafika, a kera sababu ye, ka hadamadenya ni kelenya sementiya, ka bee dusu sumaya. Peresidan taara yoro yoro, a ye sabali de dajira bee la, katajurusara dabila, k'adon k'anjuguw be k'an yeredamaw de bila hogon na, cogoya la, min be se, ka fine bila Malidenw ka kelenya la.

Sanni Alifa ka taa Gavo ni Kidali, ani paritiw nemogow ye hogonkunben, kalo tile fo don, k'enskankow kan, walasa, bee ka kan kelen fe, olu minnecogow kan, sanko fongon ko kana don tangaso ni jamajekuluw ce. A kunben damintra selitana la, k'a kunce saafo la. O b'a kow juguya n'u joré jira cogo bee la. O de koso, mogoc minnu tun b'a kunben kene kan, olu benna kuma la, k'a don, k'a fitin kera Maliden bee tunkoye, k'a fitin te lasa, nibechnaniya mak'kelel ye, k'i bolo di hogon ma, ka ben wale ketaw kan. Osiratige la paritiw ka mogowy a jira, k'ubefangasokabila la sanga ni waati bee la, ko waati gelyacogo, ani burudamekelle juguyacogo kama, a te ben, mogoc ka sorc, wali pariti ka sorc, kene were kan, min te faso tangall kene ye, ka kisi kasaara ni fara-farali ma.

Esn kelen ko, Peresidan y'a jira politiki nemogowla, k'ale y're angorferchaman pena ko bee ke sigikakuma ani ekawale ka basig, jamana haminanko tow bee minnecogow la, walasa, demokarasko ka sabati, ka ta fe.

Kunnafonidilaw ni lakolikaramogow ka Nono kunben

Hakililajigin sinatige la, dije lajeba min kera kalanko kan jomucen (Tayilandjamana kono) san 1990 marisikalo, o kera sababu ye ka dije tonkon naani mogoc bee hakili nesin duguma kalanko geleyaw ma. O kadara kono, dije jamana horonyalenw ka tonba «ONU» bolofara min ka baara nesinnen don kalanko ni sekni doko ma, n'o ye «UNESCO» ye, o ni Aliman jamana jera ka deme don jamana 5 ma, Mali be minnu cema, walasa kunnafonidilaw ka se k'u bolo di lakolikaramogow ma, geleya minnu be duguma kalan ko la k'o waga bo hogon fe. O bolodijognoma jekulu min sigira Mali, kono o y'a ka baara do ke, k'a ta san 1994 marisikalo tile 24 na ka t'a bil'a tile 28 na, nono kafo kono, n'o be Segu mara la, n'a donnen don kosebe ni malosene ni baganmara ye.

Baara in sinsinbere tun ye lakolikaramogow degeli ye kunnafonilase cogo numan na, walasa mogoc minnu be ka kalan ke bolokofefen ye, minnu ma nafa were ye kalan na kubelabaara ko, ani kalanko fan o fan nege te mogoc minnu na bilen, olu ka segin k'o, k'a don ko kalan be sorc yiriwa, a be hadamaden deme a ka dijelatige seben suguya bee lajelen n'enabolli sira kan.

Mogo si tena se k'i nanbara i n'a fo kunfin. Nono kunben in y'a jini ka feerew boloda lakolikaramogow ni dennadonnaw ni kunnafonilaselaw ni hogon ce, cogo min u na se ka nonokalanko geleyaw latilen, ka kalan dusu don kubeda

(Lefcō tō)

mogow, muso jekulu kono : denfaw, denbaw, dugu nemogow, muso jekulu nemogow, denmisen jekulu nemogow ani dugutigiw n'u laadibagaw.

Lakolikaramogow ni kunnafonilaselaw ka bolodijogonma ye misalideye, min b'a jira k'u si te seka taa si ko, bawo lakolikaramogo caman, be yen, minnu te se kunnafoniw laseli kojuman na ani kunnafonilasel dōw be yen, minnu te se kalanko ni ladamuni kojuman tiimeli la. Okoro ye ko nin jekulu fila bee be nogon dafa, u taalan ye nogon ye.

Nōnōkafo sugandili bolodijogonma baara in hukumu kono, o ye sifileli de ye; bawo ni baara in nena Nōnō a bēna lase Mali mara tōw ni Afiriki yoro caman na.

Nōnō kubeda sugandira k'a da fen caman kan, i n'a fo : kungokono Arajo min sigilen b'u bara, n'a tōgō ko : «Cesiri», ka bakilukalanden jolenw fara o kan ani bana suguya dōw kelen i ko suma ni badinge jinogolenw be kōnoboli min bila dugudenw na, k'a soro u kunben cogo ka nogon, o n'a nogonnaw minnute seka taakalanni ladamuni ni nogonbilasira ko, o jatemine de kera sababu ye kalanko ni kunnafoniko baarakela faamuyalenw ka nogon soro nōnō. Jatemine kelen in bora fen were min kan, o ye Nōnōkafo ka tonkoye duguma kalanko siratige la.

Laje kuncé sebenw kono, a jirala ko feere o feere sirila Nōnōkalanbaliya dibi farali la, jekulu do bēna sigi sen kan, k'o feew waleyali tiime. Bamananw ka kuma don ko «k'a f'i ma don o don sama, don kelen ka n'a f'i ma nsongsan, « o te ce danbe ye.

Tamōnōn min dira nōnōkaw ma, u ka sira jira Mali mara segin mogow bee la, sira min bēna denmisew ladamuni n'u kalanni jeya, fili min tun b'a la, k'o tōmō ka bo a la, ka fasodenw bee lajelen dusu lamin kalan ni ladamunikow waleyali la, an hakili la, nōnōkaw tēna bo cogo si la an jigi koro o wale nafama in bilali la sira tilennen kan.

Basiriki TURE "KIBARU"

Tenenuku jiko nenabora

Arabu jamanaw bee lajelen togola banki min nesinnen be sorodakow yiriwali ma, Afiriki jamanaw kono, oye Sefawari miliyari 2 ni miliyon 400 juru don Mali la, Tenenuku ji saniyalenko kama, min be Moti kono. O warisena ke, ka kolon 200 sen Tenenuku serikili dugu 118 kono, ka ben san 1997 Setanburukalo ma.

A kolon sennenw dunnya be metere 15 soro, wa a bee daw be dilan kojuman, k'u laben, ka datugulanw k'u la, ka soro, ka baganw minniyoro jo, a kelen-kelen bee kerefe. A kolonw be dilan cogoya la, min b'u ji soro ke bololako ye.

Ajurusarali bēna damine fo san 1999 Setanburukalo tile folo don. A warisaratura jatemine kera cogoya la, min b'a nogoya Mali bolo kosebe. N'a sarali daminera, o be ke kalo 6 kelen bee la, iko sarako fila, san kelen kono, min be taa ben kalo 6 sigiyoroma 26 ma. Min y'a tonoko ye, o kera tama 3 ye, dōrōme 20 kelen - kelen bee kan, min be sara san o san, fo k'a juru ban sarala tuma min na.

SAN 1995 FOROBAWARI JATEMINE

San 1994, nowanburukalo tile 9, Maliminisirijekulu ka laadalatonsigi jenna ni jamana nafolokow feere bolodalenw sariya ye, min bēna wateya san 1995 kono. Feere minnu bolodalendon, ubora goferenhaman deyoro, k'a nesin jamana forobawari dondaw ma, yelema kadara kono, ka soro ko ni hadamadenya walew ni politikkow nenaboli bila sira numan kan. A jirala k'o siratige la, nafole sorota haké be ben setawari miliyari 299 ni k'o ma. Musakaw jatera ka ben setawari miliyari 353 ni k'o ma.

Pōnpu pedalima «ATI»

Sahelijamanawseneke law bee lajelen hamiyepōnpu pedalima «ATI» soro ye, k'a masoro cikeminen min don, a ka ni, a kolo ka girin, sib'ala, w'abaara fana ka nogon.

pōnpu pedalima folo dilanna Bangiladeshi jamana de kono. Nka an be don min na, i ko bi, Mali bololabaarakelaw be pōnpu pedalima in dilan ni kejereye demekojekulu «ATI» ka deme ye, n'o ye lamerikenw ka ciyakeda do ye min be cikeminenw n'u nogonnaw laben ka ben ni farafinna jamanaw cogoya ye.

Kejereye ciyakeda in min sigilen be Malikono, alede bēna pōnpu pedalima in jense jamana tonkun 4 bee kono, lamerikenw togo la.

Pōnpu pedalima in be se ka ji litiri 7000 sama lere kelen kono. Wa o ji hake fana be se ka dugukolo seneta baametere kene 1,5 son lere fila kono. Pōnpu pedalima in be se ka ji fili sanfe fo ka se metere 7 nogon ma. A labaarali ka nogon kosebe, bawobaliku fara denmisen kan, bee be se ka baarako n'a ye.

Kejereye ciyakeda in kuntigi n'o ye Madamu Loryana IRIKARELIDANBELEYE, oy'a jira k'u be ka feere jini pōnpu in bolola dilanni la. N'o ye nesoro, o tuma u b'a suguya fila bee jense walasa nakō baara soro be se ka lawere cogo min na an ka dugubaw n'u laminini la.

MISIRA JAMANA :

Dangadenya bangera ce saba la

Segen ye Misira jamana musokoroba do tooro, f'a y'a denke saba bee wele sariyaso la, k'u y'u mago b'ale la, k'a kelen fililen to so kono, hali, a t'u yoro don, dugu kono, k'a soro, ale de y'i jo n'u saba bee musakaw ye, kabini lekoli la, f'u bee ka baara soro. Ajirala, k'aden kelen-kelen bee be Sefawari 80.000 de soro kalo kono. O donnent ko sariyatigiw fe, olu ye ce saba ka dangadenya jir'u la, k'u wajibya, k'u bee lajelen ka je, ka Sefawari 50.000 di musokoroba ma, kalo o kalo.

SOMALI :

Bolotige ni sentige be soneliko la

Somali jamana faaba, n'o ye Mogadiso ye, kelen kelen, k'o dugu tila fila ye. A dugu mogoo bee ye silameye. Nka, sariya basigira dugu kejekanyan fe, min be fanga yamaruya, ka sonelikelaw nangili ke bolotige, wali sentige ye. O siratige la, kabini Utikalola, bolotan (10) ani sen wolofila (7) de tigera Mogadiso dugu fan kelen kono. Fangalamogow y'a wale ke mankannako ye, cogoya la, min ye sonelikelaw siran. O kama, sisan, bee ye here soro. Halibinkanni minnu tun be ke musow kan, bolonw kono, k'u ka masirimafew ta, olu bee dabilala. Ajirala ko malo bore kelen binna mobili do kofe, nka, ko mogosi ma maga a la, sanko, k'a ta. A sariyako benna dow ma, a ma ben dow ma. A kera cogo o cogo, da ma don, a kuma la, dugu woroduguyanfan fe folo.

AMERIKI :

Kasodenw be ka caya ka t'a fe

Kasodenkow jate mineyoro min be Ameriki sariyaso la, o y'a jira, ko ninan, Ameriken jamana mum'e Kasodenwhaketemenna mogomiliyon kelen kan; ko mogoo 260 kulu kelen kelen cema, kasoden ye mogoo kelen ye; ko mogokoroba 193 kulu kelen bee kan, kasoden ye mogoo kelen ye; ko Zuwenkalo la, mogoo 1.012.851 de datugulen be Ameriki kasobon 1.300 bee lajelen kono, i ko minnu ka kiiri tigera : ko mogoo minnu datugulen be sann'u ka kiri ka tige, wali, minnu ka kasolodon kuntaala te temen san kelenkan, k'olu hakeye mogoo 440.000

ye. Ajirala, k'on'ataa o taa, Ameriki be sigiyoro filanan de la, kasodenw hake cayaliko la, k'a masoro, Irisi jamana kasodenw de ka ca ni Ameriki taw ye, kuma te jamana werew ma, dije kono. Jatmine laban y'a jira, k'a be kalo woocoo bo sisani, mogoo 1500 de be don kasoo la, dogokun o dogokun, Ameriki kono, wa, k'o hake bena caya, ka t'a fe, k'o sababu ke yerebila yiriwalikojugu ye, i ko jatoya, karogeleya, binkanni, sonyeli, dorguta, dolomin, jadoya n'a bana juguw ani fagali yere.

Dije jamanaw ka kelenya tonba «ONU» ka san 1989 Nowanburukalo tile 20 noggonyeba benkan talen ka nesin denmisenniw josariyaw ma

Benkansariya tataw ka nesin denmisenniw ka hadamadenya sabatili ma:

Nebila :

Jamana minnu y'u bolonw bila nin sariyasaben in na, olu jenna ni nin kumakanw ye :

- jamana horonyalenw ka tonba ye sariya minnu sigi, hadamaden bee ka kan k'i wasa don olu la,
- denmisenni ni deme kerkenkerennen ka kan,
- dije jamana bee kono, i b'a soro denmisenni dow be degun na, olu ka kan ni deme ye ka teme tow kan,
- jamanaw ka laadalakow n'u ka danbew joyorow ka bon denmisenni ka lakanani an'u ka netaa la,
- faaatanjamanaw denmisenni ka dijetatigeko numan dulonnen don dije jamanw ka noggondeme na

Sariyaset 1 :

Denmisenni ye hadamaden ye, min si ma teme san 18 kan, fo n'a y'a soro a ka jamana sariya ye dan were sigi denmisenna la min ni folen in te kelen ye.

Sariyaset 2 :

Jamana minnu y'u bolonw bila seben in na, olu ka kan ka denmisenni lakanaka bojankataw ani siyawolomaw la, n'o geleya ninnu be boli u kan bangebaaw ka baaraketaw senfe, an'u ka hakilinataw walima dienesiraw taamali senfe.

Sariyaset 3 :

Foroba baaradaw ani kenyereyew

minnu nesinnen be hadamadenya ka heresoro sabatili walew ma, olu sinsibere ka kan ka ke denmisenni ka nafabaw soro si raw taamali de ye.

U ka kan k'u janto u ka mogootataw la, olu ka ke mogoo kenemanw ye ani denmisenni ladonnibaaraw nedonbaga numanw.

Sariyaset 4 :

Jamana ninnu ka kan ka cogoya bee ke walasa ka sariya labolili kolosi.

O la, u be se k'u kanbo jamanaw ni noggon ce demedonjekuluw ma josariya dow labatoli la, kerkenkerenneya la, minnu nesinnen be soro yiriwali ma.

Ka bo "OMAFES" yoro (a to be soso kibaru nataw kono)

Kibaru Kanubagaw n'a kalanbagaw kuma yoro

Ka bo kucenébugu :

Ne be «KIBARU» sèbennaw n'a kalanbagaw ladønniya, ko ninan, k'a ta Awirilikalo tile 26 la, k'a bila Okutoburukalo tile 26 la, sanji ye nàliko 73 de ke anw ka dugu kono. A kera bonya degunnen ye, barisa, ji y'an ka forow bec tijé. O ye fén ye, min bëna caman boanw ka sorow la. Ji ye taari 17 tijé, anw ka koori foro taari 114 na. Foro minnu jelen bë, sanji be k'olu koori jelenw fana tijé. Ne Ali Tarawelesagoye «KIBARU» kana ke bolokoféfen ye, jamana kono. Aw ma dòn, ko ni «KIBARU» ni «JEKABAARA» tun ma sigi sen kan Mali kono, k'anw tun te se ka waso ? E be se ka walikan sèben, e te se k'i yere wolokan sèben. Ne fe, o ye kojuba ye. O la sa, ne b'a jini Maliden bec lajelen fe, an k'ancésiri balikukalan na, dugubaw ni cikeduguw kono. N'o kera, an te malo fadenwy. An nimisi be wasa. Nka foli be Fenkolo «SB» Sayon Kulubali ye, ani «ZAFU» Kutan Taraweles. N be Adama Kone, Abu Sangare, Jakali Jalo ani Mamutu Kulubali fo kucenébugu Sirakorla «AW» togo la.

Ali TARWELE Sekereteri "AW"
Kucenébugu Sirakorla, Fenkolo-Jena

Ka bo Banko

An ka dugu kono, cikeda ye 45 ye. O 45 la, nòforo ye taari 450 ye; kabaforo ye taari 50 ye; kooriforo ye taari 98 ye; maloforo ye taari 60 ye. Sanji ye maloforo tijé. Taari 250 tijéra nòforo la; taari 250 tijéra nòforo la; taari 63 tijéra kooriforo la fo ka se Okutoburukalo tile 9 ma, ni mogo o mogo tun donna foro ninnu kono, o tigi tun be jége mine.

Buramabilen SANGARE
Sekereteri «AW» Dunhun, min
be Banko fe

Ka bo Sirakorla

Dogokun kelen kalan kera Sirakorla kalansow kono, k'a ta setanburukalo tile 19 la f'a tile 25. O kalan labenna poroze «AED» fe, min be musow dème kalan ni nakobaara la. A kalan jésinnen fén minnu ma, olu file :

- Nakobaara nafa n'a gelyayorow,
- Nakobaara nafasoro jatebo,
- Kèsu kuraninko

A kalandenw bora Welesebugu ani Sirakorla.

O temennen k'o, Mali ka yere ta sanyelema 34 nan jenajew kera Sirakorla here ni lafiya kono. Bees nisondiyara tile kuuru bec kono. Wulada fe, ntolatanye jenajew kuncé. Musotigw sera cégananw na ni kuru 1 ni o ye.

Burama SIDIBE Sirakorla «CAR»
Kulukoro mara

An ka baro doonin !

Baro in togo ye ko senyérela. Mogo ka kan, ka s'i yere la, fén bec la. Mogo, i be kuma do men, i da te don o la, i be mankan do men, i te y'o ju la, i be fén do ye, i t'o ta. Ne bëna maana do b'aw ye, min be nin kuma sementiya. Nin kera ce do ye, min togo Adulayi, n'a tun ye cikela garijegékenetigi ye. A mana suman fén o fen dan, o bec be sabati a bolo. Siñé do kera la, Adulayi y'a ka foro dan nòla. O nera kosebe. A na o na, a ka foro la, a b'a fo : aa ! ne ka nò nera de... Dondokera la, Adulayi y'a ka daba ta, k'o d'a kan na, k'a ka npalan dulon a kere la, ka foro sira mine. A ka wulunin tugur'a no fe. A nana se foro la. K'a to yaala - yaala la, foro kono, a ko : aa ! ne ka nò in nera... A y'o fo yoro min na, foro kono nòw y'a jaabi. Olu k'a ma : don o don, n'e nana, e b'a fo k'anw nera. Yali, e m'anw dan neli kama wa? Nin kuma in fóra nòw fe, yoro min na, Adulayi kono ganna. A y'a kere file, k'a ka wulunin laje. O k'a ma : e be ne file mun na, ne de y'a f'i ye wa ? Okelen, Adulayi bolila. K'a t'o boli la, a ka daba k'a ma : a ke doonin, i kana na ne ka kunkolodimi lawuli. A ye daba b'a kan na, k'o fili, ka do fara boli kan. A ka npalan

fana k'a ma : a ke doonin, i kana na ne ka sogo-sogo lawuli. A y'o b'a kere la, k'o fana fili, ka do fara boli kan tuguni. K'a t'o boli la, a nan'a soro mumuni do sigilen be bokela, tu kofe. Oy'a nininka: nkoro, e dun be mun boli la tan ? A y'a jef'o ye. Mumuni k'a ma, k'o ye mogo bolikun bowa ? Mumuni y'o fo yoro min, bo kumar'o jukoro, ko hali n'a kera ale mumuni ye, k'ale têna boli wa ? Kabini mumuni yere bo kumar'a fe, o ka boli juguyara, ka têmen Adulayi ta kan. Nin ce fila ye tu yaara nògon fe. Nbalimaw, senyérela be tanga ko caman ma.

Saliya TARWELE,
ka bo Jumazanna, Fana mara la

POYI :

Senekela ni ce!
I ni daba, i daba fila ni jelle,
I ni sogoma boli, i ni wulala taama
Senekela ni ce!

I ni daba, i ni muru, i daba fila ni jelle!
E m'a dòn sene nògon horon baara te!
Kalimaniya, kamude kelen di dugukolo
ma, a k'i son mude caman na.
E m'a dòn sene nògon timinandiya
baara te !

Ka tilen, k'i biri tile jojan koro, i ko wòoso
Ka tilen, ka gangan duruntu, i ko samori
ka kèle sow na to.

Ka bogo foroki, ka dugukolo feregete
yelema, i ko dugukolo ma dege ka ja
don si kelen.

Ka mérante man tooro mujun.
Ka dugumène ka kinni kun.

Ka solikawuli matarafa.
Ka tilen, ka dugukolo kélé nògonya
Ka wulaladibi momo, ka n'i konkoronfe
so.

Senekela ni ce !
I ni daba, i ni sègen, i ni mujun, i daba
fila ni jelle.
Ni ne ko senekela, ne kan be dabakala
tabaa nana de ma.

E min y'i wasadon daba kala la,
dijelatige kono.

E min y'i ka du ta, ka du baa kelen
dulon fana i kamankun na.

Ka faso kanu, k'i yerekun di dugukolo
ma, fasokanu koso.

Senekela ni ce!
I ni daba, i daba fila ni jelle
E min ye sene dòn, k'a koro dòn
Ka sene kalan tiime
Ka laadilikan tiime
Ka sene dòn, k'a ketuma dòn.
Ka sene dòn, k'a kécogo dòn
Ka sene dòn, k'a nafa dòn.
Senekela ni ce!

Kibaru Kanubagaw n'a kalanbagaw kuma yoro

I ni daba, i daba fila ni jele
Jon ko sene te baara ye ?
O tigi de ma sene kalan, o ko sene
nogon baara te.
Jon ko sene te fen ye ?
O tigi de ma sene koro don, o ko, sene
nogon fen te.
Jon de ko sene mandi ?
O tigi de te baara fe, o ko, sene nogon
fen dumanté, i ni ce, i ni daba, i daba fila
ni jele.

Seyidu Safune DUNBIYA,
Animateuri, ka bo kolonba- Farakole

Kuma koroma :

Nin ye fen naani ye minnu be baara
ke cogou fe, kabini lawale la. A fen
naani baaran be suw nafa, kuma
t'anw jenamaw ma. Nka, n'u be
baara ke, n'a kelen jora, hali ne
tugun n'a yelen ce, a tow bee be jo,
baara te taa jef. O ye mun fen
naani ye ?

Sinsin TARAWELE
ka bo Tumuni, Dogo Arondisiman,
Segu mara la

Ne ma kalan si ye dije kono fo, min
tile 45 kalan be mogo nimisi wasa, ni
balikukalan te, o min be k'an wolokanw
na. Anw fe Bajanbugu, demebaga
numanw b'an na, o kalan sabatili
siratige la, i ko «DNAFLA» n'o ye
balikukalanko ciyakeda ye, ani
«CMDT» n'o ye kocriko ciyakeda ye.
O temennen k'o, poroz d' sigira sen
kan, anw fe yan, ko «SAVE» n'o ye
Ameriki ka demejekulu d' ye, cikekow
yiriwali la, an ka jamana kono. Olu ye
kalansow dayelen anw ka
kafoyiriwaton dugu caman kono. An
be k'an denw don, kalan na, o
kalansow de kono, walasa, olu k'an
ka sannifeerew ke, k'u jatew bo, ka
kenje ni san 30 ni ko lekolikalandenw
ka jatew ye.
N'i y'an jijalen ye denmisenniw ka
ninkalancogola, an b'adon, ko sisan,
san 30 ni ko lekolikalandenw n'u ka
sebenw be yaala la, baara nofe,
dugubaw kono fo ka segen, uta baara
soro. Anw dun fe yan, tile 45
balikukalandenw be ka dugu kunkow

dugu musokuntigi, n'o ye Baalimata
Fofana ye, o n'a ka tondenwy masin
san, min y'u nafa kosebe.

Kamini dugutigi, n'o ye Baba Jara ye,
o y'a yere ni dugudenw ka nisondiya
jira, ko dugu denmisew hami ye
dugu ka jetaa ye, ko ninan, sanji
nana, a nacogo la, ko senefenw bee
ka jni.

Kamini gurupu danaya jemogo, n'o
ye Ba Isa Jara ye, o ye «KLABRU»
socoliko geloya fo, Kamini n'a lamini
bee kono, k'u demeniko fo, jamana
kono, an'a kakan, walasa, ka arajo
sigi Kamini dugu kono, ko ninan, sanji
nalen bee benna milimetiri 559,8 ma
fofo, ko halisa ji be ka na, k'a soro
sumanw sera ka ban.

Bakari KEYITA, balikukalan
karamogo, Kamini, Kenenkun,
Kulukoro

Ka bo Bajanbuku

jenabo, an sago la. O siratige la, ne
be dugawu ke, Ala ka barika don an
wolokanw na, ka d'onnji jidi, ka
kunnafonisebenko meen si la, an ka
jamana kono. A be fo, an ka kuma
koromaw la ko : n'i ye furabulu jalan
kan men, k'ale be soli, ka ba tige sini,
ani fije kan be nogon kono.

Zumana KONATE
Sekereteli «Aw» Bajanbugu, min
be Kolonjeba sekiteri fe

Ka bo Bajanbugu

Wolosebenko bilama, anw fe yan,
Kajana arondisiman na, kumandan
kunda, o kera baara ye, fo taali be
jini, ka negebo senekele caman
na. Kabini san 1993 kalo 12 nan
na, ne yere ye woloseben do di an
ka taamaden do ma, k'a ka t'u
dilan. A wari bee sarala fana. K'a
ta o don na, fo ka se sisan ma, ta
ma mene, sisi ma bo. Ne yere
segenna jininkali la sa.

Zumana KONATE Sekereteli
«AW» Bajanbugu, min be
Kajana fe, kolonjeba

Ka bo Kamini :

Nin bataki jesinnen be cikekow ni
dugu jidiliko de ma. Dugu te se ka
jidji ni ben t'a kono. Ben be anw ka
dugu kono kosebe, n'o ye Kamini
ye, min be Kenenkun fe, Kulukoro
mara la. O de y'a to, anw ye ton sigi
sen kan, ka jekabaara ke, ka
dogocoso jo, ka kalanso jo, ka
musojigins jo, ka denmisew ka
jenajeso jo, ka tonforo ci ke. An ka

Sigareti bë kénya lançgo

K'a ta Okutoburukalo tile 10 na, k'a bil'a tile 14 na, kunben də kéra Pari, Faransi jamana kono min tun nesinnen bë hadamaden ka kénya lançgoli ma, sigareti fe.

A kunben labenna dijé kényakow ciyakeda de fe, n'o ye "OMS" ye, min kuntigiba ye Dogotoro Hiroshi Nakajima ye, n'a kéne nemogoya tun b'o yere de bolo. O senfe, sigareti bë tñeli minnu da kénya ani nafolo kan, olu dantigera, k'a jira, ko san o san, sigareti bë mogo miliyon 3 de faga dijé kono; ko san 30, wali 40 nataw kono, ko sigareti ka mogo

fagataw bë ke miliyon 10 ye, san o san; ko sigaretiden 6.000 miliyon de bë min, san o san, dijé kono; ko Sefawari 120.000 miliari de bë don, san o san, sigareti da fe, gansan, ka sor'o nafolo tun bë se, ka don kényakow da fe, desebagato jamanaw kono.

O jatew minelen ko, jate were bora sigareti minbagaw yerew kan kelen-kelen, dijé kono, k'a jira, ko setigi jamanaw kono, ce 41 bë sigareti min, 100 kulu kelen-kelen kan (41%), musow ye 21 ye, 100 kulu kelen-kelen kan (21%); ko desebagato jamanaw kono, ce 50 bë sigareti min, 100 kulu kelen-kelen kan (50%), musow ye 8 ye, 100 kulu kelen-kelen kan (8%). A jirala, ko muso, sigaretiminna bë ka caya desebagato jamanaw kono, ka t'a fe.

Sunçobana barika wulila

Jamana horoyalenw ka tonba bolofara min nesinnen bë kényakow ma, dijé kono, o y'a jira, ko sunçobana wulilen bë nin barika ye Afiriki kono, k'a masoro, k'a banabagato lakodonnaw, cew ni musow, ani denmisew, k'olu haké ye mogo 250.000 soro. Nka, kolosilikela minnu b'a taama la, Afiriki jamanaw kono, olu y'a jira, k'a kasaara barika bonyara Zayiri, bawo, k'a bë ka mogo 70 faga, mogo 100 kulu kelen-kelen cema Zayiri dugu caman kono; ko kabini sunçobana furakeli daminera, o nogon kasaara ma ke fo, Afiriki jamana kelen si kono, k'a bana bë ka jensem cogo min na, k'o te taamaseere numan ye.

Farikolotigi ni nitigi bë te hadamaden ye.

Kabini lawale la, dönnikélaw ma se, ka hadamadendatuma don, kuma te dijé yere ma. Halisa, o bë dogo la, bawo, san miliyon baayirika camanko min bë fo, o te jatemine jonjon ye. Nka, dönnikélaw y'a jira k'a bë san 5.000 bë, sisan, kohadammena nima lakodonna, k'a to nin sawura kelen na, an'a ka

hakilitigya. O b'a jira ko ni bë dafen bë la, nka, hakili bë hadamaden doron de la. O dönnikélaw kelenw ka kolosili bora hakiliko kan, k'o ke numan, wali juguman ye. O siratigé la, a sementiyara dijé yorobëe la, ko sabali ye hakili numan taamaseere ye, ko muruti ye hakili jugu taamaseere ye. Dijélatigé walew bë tali ke nin fen fila doro kelen de kan. Agelyayorokera jugumankela cayali ye...

Fen min bë ka hadamadenw je sisan, o ye sabali ye. Ni bëe tun sera ka sabali, balan kise kelen si tun te don hadamadenw cekow suguya bëe la. Mogo tun bë nogon faamuya dalakuma doron na, k'a da hakili numanko kan. Ale de bë dönniya soroli nogoya, bawo, a bë kalanko, miiriko, nininiko, ladamuniko, baarako, soroko, döñko, seko, yiriwaliko ani netaako bëe lajelen teliya. N'a fôra hadamaden ma ko «hakili geren» o koro, k'a te se, k'a yere lafoni, sanko ka miiri, kuma te ka feerelako dojutige, a yere ma. K'a ta diinekow, sayako ni laharako la, fo ka se nidungokow ma, minnu ye dijé diyalanw ye, ni hadamaden ma faamuyali ke doron, a bë dimi, a bë muruti, a bë kélé ke, ka tñeliw ke, n'o ye binkanni, karili, jenini ani fagali ye. A te tilen tugun, sanko ka hine. A ne b'a yere doron sago de la, halil n'a bo soro, balawu ani fitiné kono, minnu taalan ye mugu ni kise ye. O tuma la sa, ni farikolotigya ani nitigya t'a bë hadamadenya la, hakililintanya ani sabalibaliya b'a bë hadamadenya la.

KIBARU NINI SEBEN

Togo ni Jamu
Dugu wali sokala
Arondisiman
Sérakili
Mara
N'b'a fe, ka «KIBARU» soro, kalo o kalo, san kelen kono.
Wari sarata ye dorome 200 ye

(Nin seben in lata, k'a tige, k'a ni 200 ci, nin aderesi la :

KIBARU - BP : 24 - BAMAKO - (Mali)

N'TOLATANSARIYAW

Sariya Fôlo : ntolatankene

- Feere 14 pogon dônni cogol ni wajibiyalen don o kan :
- danfaraw ka kan ka bila ntolankene yorow ni pogon ce ni tiiri jeman ye. Jorjor 4 ka kan katurukene in seleke 4 Kelen - Kelen bee la, min kundama dogoyalenba man kankate me metere 1 ni tila kan.
- ntolatan kolosila (aribitiri) man kan ka son balon ka tan kene cibali kan.
- Kofe tiiriw ntolatankene kono ;
- Konona tiiriw fana b'o yoro kelen na;
- Kolosila (aribitiri) doren de be se k'a sementiya ko ntolatankene man ji. A b'o jatemine, ni balon te pan konuman ; ni balontannaw te se ka boli kene in kan konuman ; n'u be se k'u yere bana kene in kan, u bintu ; ni ntolatan jo fila te ye mogo fe, k'i to balontankene cemance la ; ni ntolatan kerefekolosila fila te pogon ye, k'u t'u joyorow la ; ni sanji walima bugun n'a nogonnaw be ka jigin balontankene kan ; ni ntola te se ka tan cogoya si la, «aribitiri» doren de be se k'o sementiya ; ni kuran tigera ka balontan to senna, a tigeli kuntaala man kan ka teme miniti 45 kan, n'o te ntolatankolosibaga be file fiye ka ntolatan lajo.

SARIYA FILANAN : ntola (balon)

- ntola be dilan ni wolo walima fen wewewe, minnu yamaruyalen don ; a ka kan ka ke fen kulukutulen koorilen ye ;
- a girinya n'a koori lamini janya ka kan ka don ;
- Jamana kelen ntolatanjanaw ka kunbenw senfe, balontanjekulu min be bisimilali ke, o de be balon bo ;
- nogondan tow la, kolosila (aribitiri) de be sugandili ke ekipu fila ka balon jiralenw na. Balon sugandilen be lasegin a ma segennabowaati (mitan waati) ani balontan mana ban.

(a be be be kibaru natac ta cuccawat)

Mali togola "kupu": Nanan ni Esitadi: 0-2

Mali togola kupu tanko 34nan Esitadi maliyen ka seli Nanan na, waatilakika kono, o siga tun te mogosila. Nka o sebaaya ma sabati, foulkofilanana. Osenfe, Mahamadu SISE ye bi kelen don miniti 95 na. Abudulu Karimu MAGASUBA y'a ta don miniti 111na. O kera Mali jamana togola kupu tako 12 nan ye Esitadi maliyen fe.

NIZERIYA NTOLATANNA NANAW YE SEFAWARI MILIYARI 1 NI KO SORO

Hakililajigin siratige la, k'a ta san 1994 zuwenkalotile 17la, kat'abilazuluyekalo tile 17la, dije nanaminenjanawy'u kogo da pogon na ntolatan na, min kera lameriken jamana kan. Nizeriya jamana ntolatan «segew» tun be ka farafinna joyoro fa, ka fara ALizeri ni Maroku ni Kameruni balontan nanaw kan, «Kupu di mondi» in na. Lameriki janjo kene kan, Nizeriyakaw

sen bora cogout in na, a kunkofe foerilen. Nka o n'a taa o taa, dije ntolatan nanaw ka kognabojekulu «FIFA» ye sefwari miliyari 1 ni ko ni Nizeriya ntolatannaw na, k'o sababu k'u jijali ye k'u kogo da jamana 4 disi la. Sefawari miliyari 1 pogon dira Maroku ni Kameruni ma, bawo uyera Lameriki janjo kene kan.

TULON

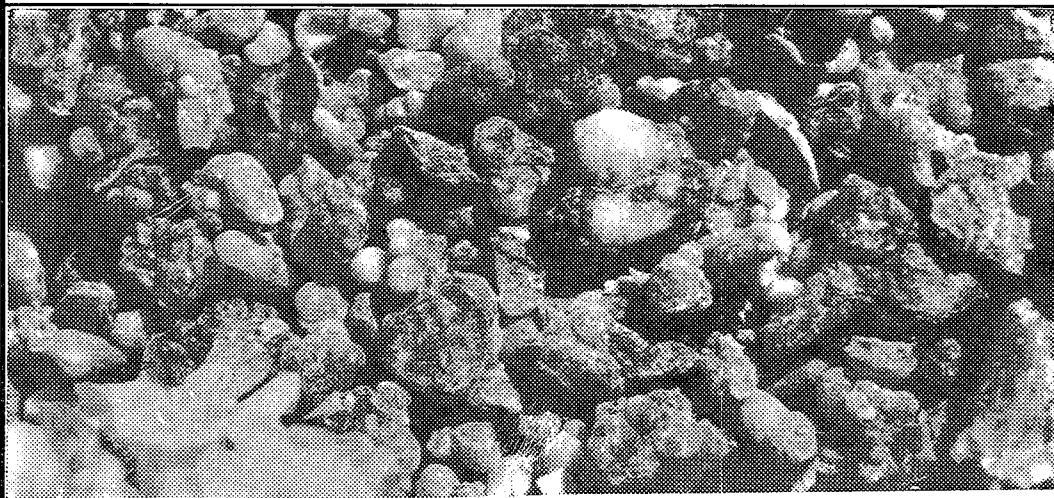
Nin desen fila dilanbaga y'a dab'a kama, ka fili 10 k'u la. A y'olu nini.

1 : Sungurunini nekise - 2 : Sungurunini kannakundu - 3 : Berre min be duguma, kinyamian te - 4 : Segi da kecogo - 5 : Sungurunini ka tate stricogo - 6 : Sungurunini datluru kecogo - 7 : Sungurunini ka tate stricogo - 8 : Ydro filmam min be jirbo la

KCR

Wusulansun nafa

Wusulan neji be ja ka ke wusulan gomi ye

Lawale la, ladiyalifen ani bonyalifén tun te wusulan bo. Folo-folo, josonnaw ni silamew ni diine wére dungew ka sonni wali Aladelisituntétaa wusulan ko.

O temennen ko, joyoroba tun be wusulan na fura caman dilanni na ani dörögou ani kale ni latikolón.

Bi, bi in na, wusulan be jeni cogo min larabu jamanaw kono, a be jeni o cogoya kelen na dije tonkun naani jamanacaman kono. Latikolón dilanni kofe, a be mago werew ne, an hakili te minnu na.

Wusulan be bojiri min na, n'i t'a dón, ibetemen a la, bawo it'a jate foyi ye. A jiri fansi t'a nafa jira, funteni waati. Kabini lawale la, wusulan be falen larabujamanawkono, in'afó: Yeméni ni Omaní.

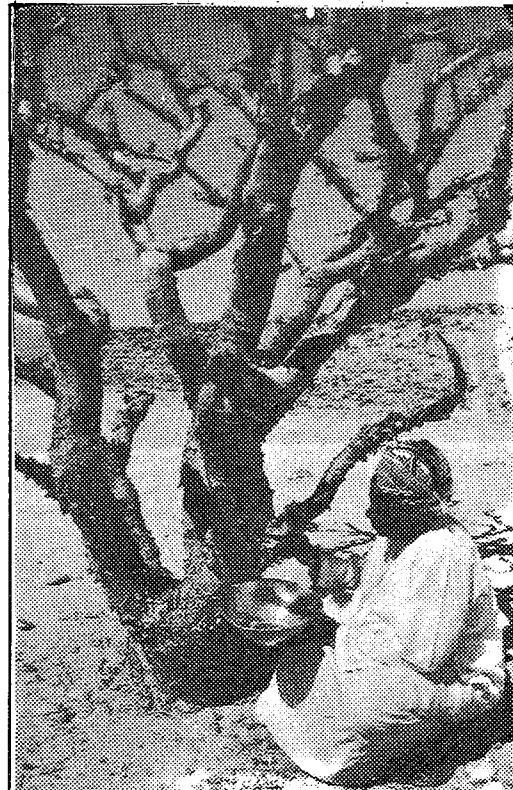
A jiri kundama te teme metere 2 ni 3 kan.

Abuluwyenugujidulenye; uka dögwa u man ca fana. Samiyé mana don, wusulansun be nugu ka filori sanujima k'a feerew ye. O waati de la, a be mogo nefa, bawo a be bo jirijalanya la, k'a ke jirikéne ye.

Wusulansun mana san 4 soro fo ka se 5 ma, u b'a fara n'a bolow wóro ni muru kerenkerennen dö ye. Neji jeman min be bo a la, u b'o to yen f'o ka ja jiri yere la. Neji in be ton nögön

kan ka ke gomi ye, u be min ladon kojuman sanni samiyé ka ban.

Wasulanbo baara tun sirilen don laadalako döw la, minnu matarafali tun wajibiyalen don à bøbagaw kan : a waati, ce minnu b'a baaraké, olu tun man kan k'u magerén muso si la; o ko nöööna döñkili dötun be da ufe, baara in kuntaala kono.

*Wusulansun be saani ni muru ye
k'a neji bo.*

Folo-folomogow bolo, wusulan sisi tun ye Alajini sira do ye, walasa andaaba masa k'a hakili t'u la, k'a ka funun jigin, a kana dimi u koro, ka kasaara lase u ma. Misirakaw tun be wusulan jate Aladelifén de ye. Aw k'a dón ko nafa wére be wusulansun na min te lakikolón n'a kasa dörönye. Larabumusow b'a ke gala ye ka koori nebilén n'a ye. Wusulansun joyoró ka bon bana caman furakeli la : musokonoma mana a fara döönin jimi, a b'o ka foono nege lajo. A fara be da ji la ka jenida ni wagasida ni jolikéné furake. Nifarikolo be pérénpérén, i'b'a mugu bo k'i mun n'o ye. A joyoró ka bon fana fasadimiw madali la.

I mana a gomikéné cónkón ji la ni tamaganan kelen ye, o be mogo hakili dayelen kosebe. Agese be nin je, ka da kasa diya, a ji be nugu deme ka suman yelema kónobara la.

I be kogo döönin nagami a gomi na, o be sumu mada (jindimi). An bee be baraganti dón, min be kunkolodimi kénéya, o fana be bo wusulansun de la. Hali wopereli ni musokonoma jiginni nogoyali sirilen don wusulan sisi la larabu jamanaw kono. Wusulanmugu be nedimi fana sumaya. Wusulansun yoró si te yen ni nafa te min na, fo ka s'a wosiji ma. Larabu jamanaw kono, setanburukalo la, ni samiyé temenna, wusulangomi walima wusulanmugu be feere buwatiw kono.

Omani jamanakono, latikolón suguya do be dilan ni wusulan ye min songo ka gelén ni dije latikolón bee ye, n'a be wele ko : Amuwazi». A dilanni ju bora faransika do de la min togo ko «Gi OROBERI», n'ale ka dudenw dönen don ni latikolonduman dilan ye dije seleke naani bee la.

Latikolón «Amuwazi» dilannen don ni jiri suguya 120 ye, minnu döw gundo te fo mogo si ye.